

nægte, at i de Tilfælde udviklede virkelig Bedriftsraadene sig i sensationel Retning, de udviklede sig rent ud sagt til noget i Retning af Sjov i Gaden og Rabalder. Men jeg tør samtidig sige, at i Øjeblikket, efter de bitre Erfaringer, man har indhøstet, har det alt overvejende Antal af Tysklands Arbejdere for længst tabt Interessen for disse Ting. Derfor er ogsaa denne mere radikale, mere urolige Tendens indenfor de tyske Bedriftsraads Virksomhed ebbet ud, men dermed ogsaa naturligt den Tiltrækning, den Sensation, der stod herom, og følgelig tiltager LigeGYldigheden i Tyskland, ogsaa fra Arbejdernes Side eller, lad mig hellere sige, ikke mindst fra Arbejdernes Side, overfor Bedriftsraadene paa den Maade, som jeg før omtalte, og som borger for Systemets fuldkomne Hensigten.

Det er ikke min Hensigt at haane de tyske Bedriftsraad. Jeg gengiver kun det Billede, jeg selv, jeg tror paa nøgtern Vis, har kunnet danne mig om deres Virksomhed og Renommé. Dette Billede viser intet, der kan være nyt og tiltrækkende for vort Land med sit frivilligt opbyggede, stærkt centraliserede System for Forhandlinger mellem Arbejdere og Arbejdsgivere, men derimod en uendelig Masse LigeGYldighed og for Resten ogsaa, hvad der er endnu værre, en uendelig Masse Vrøvl og Tids-spilde, men intet værdiskabende, intet af alt det, den højtærede Socialminister følte Trang til at sætte i Stedet for det fallerede kapitalistiske Samfund.

Bedriftsraadene skulde efter Ministerens Mening sikre Arbejdsro og Arbejdsfred og dermed bidrage til at forhindre de vilde og blinde Strejke- og Lockoutkampe mellem Arbejdsgivere og Arbejdere, som er uundgaaelige i det kapitalistiske Samfund. Saaledes lød Ministerens Ord, og jeg befalder mig paa at citere dem omhyggeligt, fordi jeg meget nødig vil have, at det skal være mig, der beskylder Strejkerne for at være vilde og blinde — disse Strejker, som hidtil har været fremstillet, i alt Fald fra socialdemokratisk Side, som hellige og ideale Bevægelser. Men bevares, hvis Ministeren siger det, saa skal jeg ikke modsige ham i disse Udtryk. Men jeg vil gerne henlede Opmærksomheden paa, at vistnok aldrig har der været mere Arbejdsuro og flere vilde og blinde Arbejdskampe end i Tyskland just under Bedriftsraadenes Regimenter. Naar der i Øjeblikket hersker en saa forbavsende social Ro og Arbejdsdisciplin i Tyskland, som Tilfældet er, da er det den af den internationale Kapital

organiserede Valutastabilisering, Dawes-Planen o. s. v., der har Æren heraf, medens Bedriftsraadene bestod deres Del af Prøven, deres Iddaab, paa den mest ynkelige Maade.

De tyske Bedriftsraads nationaløkonomiske Indsats belyses klart af en i Sommeren 1922 af Ministeren for Transportvæsen udarbejdet Beretning. Jeg skal straks indrømme, at paa dette Tidspunkt var de sociale Forhold i Tyskland særdeles vanskelige, den økonomiske Uklarhed forfærdende, og Forholdene er siden utvivlsomt blevet mere normale, ogsaa hvad de Spørgsmaal angaar, jeg her skal omtale. Det rokker imidlertid ikke ved den Kendsgerning, at den officielle Opgørelse paa det Tidspunkt kunde anføre Antallet af Bedriftsraadsmedlemmer, der ikke deltog i det normale Arbejde, der ellers paahvilede dem, alene ved Rigsbanerne til 51 000 Mand. For hele Tyskland opgjordes det samlede Antal Bedriftsraadsmedlemmer til næsten $\frac{1}{2}$ Million Mand. Naar man nu ved, at det fra tysk officiel Side er blevet anslaaet, at ca. en Tiendel af Bedriftsraadsmedlemmerne er ude af Stand til at deltage i de paagældende Virksomheders produktive Arbejde — med andre Ord passe, hvad de skulde —, og at de øvrige ni Tiendedele anvender gennemsnitlig $\frac{1}{2}$ Time pr. Dag til at diskutere Bedriftsraadens Anliggender, saa behøver man neppe mere for selv at drage Slutningerne med Hensyn til Bedriftsraadens nationaløkonomiske Værdi.

For at man nu ikke skal mistænke mig for kun at referere Arbejdsgiver-Synspunkter, skal jeg anføre nogle Udtalelser fra Fagforenings-Side. Jeg skal bl. a. citere Medlemsbladet for det tyske Metalarbejderforbund i Stuttgart, der den 16. August 1921 aabent erklærede, at Bedriftsraadens Specialitet og Opgave skulde være at organisere Lønbevægelser eller Strejker uden at respektere Fagforeningsbevægelsens Grundprincipper.

Jeg skal ogsaa tillade mig at gengive en Vurdering af allernyeste Dato af Bedriftsraads-Systemet, nemlig af den kendte tyske Fagforeningsleder Dr. Nörpel, som i et af de sidste Numre af Den internationale Fagforenings-Sammenslutnings Organ opgør Bedriftsraadens Resultater. Dr. Nörpel omtaler Bedriftsraadene i Tyskland og Czekoslovakiet og siger, at disses Opgave fremfor alt er at overvaage Overholdelsen af de afsluttede Overenskomster, fremsætte Krav af almindelig Art og medvirke ved Ansættelser og Afskedigelser. End ikke paa dette sidste Omraade har Bedriftsraadene imidlertid formaaet at gøre sig gældende, og endnu